

Úvodník státního tajemníka Aleše Chmelaře

Milí čtenáři, tento týden se ponese ve znamení oslav 100 let Československa. Jejich zahájení jsme si připomněli už minulý týden v Bruselu během Evropské rady, kdy český a slovenský premiér v sídle Komise spustili výstavu České a slovenské století, která přibližuje československou kulturu a její přínos pro Evropu.

Belgie není jediným místem mimo Česko, kde si výročí připomeneme. Již ve středu odlétá premiér do Londýna, kde navštíví koncert České filharmonie při příležitosti oslav 100. výročí založení Československa. Během návštěvy Londýna se předseda vlády setká i s premiérkou Mayovou. Je logické, že vedle bilaterálních témat

budou jednat i o brexitu. Bohužel minulý týden nepřinesl zásadní posun v jednáních. Ta teď budou pokračovat na pracovní úrovni a EU čeká na další postup Velké Británie.

Na závěr týdne se Praha stane centrem velkolepých oslav, na které přijali pozvání přední evropští státníci v čele s francouzským prezidentem Emmanuelem Macronem a německou kancléřkou Angelou Merkelovou. Česká republika se tak na několik hodin stane skutečným srdcem evropské spolupráce, a naváže tak na jednu ze základních myšlenek, která stála za vznikem samostatného státu před 100 let. Tak tedy vše nejlepší!

Číslo 323
22. října 2018

V tomto čísle naleznete

Úvodník státního tajemníka
Aleše Chmelaře

Výsledky říjnového zasedání
Evropské rady

Výsledky 12. setkání Asie-Evropa
(ASEM)

Návrh na uzavření dohody
o volném obchodu s Vietnamem

Výsledky zasedání Rady pro za-
hraniční věci

Výsledky zasedání Rady pro ze-
mědělství a rybolov

Výsledky zasedání Rady pro
obecné záležitosti

Výsledky zasedání Rady pro
obecné záležitosti dle čl. 50

Výkonnostní emisní normy pro
nákladní automobily

Program evropských institucí
Schválené rámcové pozice

Výsledky říjnového zasedání Evropské rady

Ve dnech 17. a 18. října se v Bruselu uskutečnilo setkání lídrů unijních zemí. První den se evropští státníci sešli ve formátu EU27 dle čl. 50 Smlouvy o EU, aby diskutovali na téma brexitu. Druhý jednací den se poté uskutečnilo zasedání Evropské rady, které se zaměřilo na migraci a vnitřní bezpečnost. Po tomto zasedání následoval eurosummit v inkluzivním formátu. Delegaci ČR vedl předseda vlády Andrej Babiš.

Ve středu 17. října během pracovní večere lídři sedmadvacítky posoudili stav **jednání se Spojeným královstvím**. Před zasedáním seznámila premiérka Theresa Mayová vedoucí představitele se stanoviskem, které k jednání zaujímá Spojené království.

Lídři EU-27 potvrdili svou plnou důvěru v Michela Barniera jakožto unijního vyjednavče a své odhodlání zůstat jednotní. Uvedli rovněž, že ani přes intenzivní jednání nebylo dosaženo dostatečného pokroku. Evropská rada (ve formátu dle čl. 50) vyzvala M. Barniera, aby nadále vyvíjel úsilí o **dosažení dohody** v souladu s dříve schválenými pokyny Evropské rady. Lídři prohlásili, že jsou připraveni svolat zasedání Evropské rady, jakmile vyjednavč Unie oznámí, že bylo dosaženo zásadního pokroku.

Ve čtvrtek 18. října se lídři EU věnovali dalšímu postupu v brexitu, migraci, spolupráci s africkými zeměmi a vnitřní bezpečnosti. Český premiér v té souvislosti podpořil **prohloubení spolupráce s africkými zeměmi** a podporu investic do Afriky. Evropští státníci se věnovali také migračním návrhům Komise, včetně posí-

lení Frontexu. „Evropské partnery jsem informoval o své návštěvě Frontexu. Jeho působení v monitoringu a v návratové politice je velmi dobré. Ale jsem přesvědčen, že je třeba se zaměřit na stoupající rozpočet Frontexu a na jeho efektivní zaměření včetně možného použití částí peněz na zastavení migrace ze států severní Afriky,“ řekl předseda vlády Andrej Babiš.

V návaznosti na tematickou rozpravu v rámci agendy lídrů, která se uskutečnila dne 20. září 2018 v Salcburku, přijala Evropská rada **závěry o vnitřní bezpečnosti**. S ohledem na nedávné kybernetické útoky vůči Organizaci pro zákaz chemických zbraní (OPCW) se sídlem v Haagu vyzvali lídři k dalšímu posílení odrazujících opatření, odolnosti a reakce EU, pokud jde o hybridní a kybernetické hrozby, jakož i hrozby v chemické, biologické, radiologické a jaderné oblasti (CBRN).

Hlavy států a předsedové vlád členských zemí se shodli na **posilování kybernetické bezpečnosti** a posílení odolnosti vůči dalším hybridním hrozbám, včetně dezinformací. Evropská rada také podpořila propojení policejních systémů a databází.

Odpoledne se sešli zástupci zemí platících eurem v otevřeném formátu, tedy i za účasti českého premiéra. Zabývali se aktuálním stavem jednání ohledně **prohloubení hospodářské a měnové unie** (HMU), a to pro účely prosincového zasedání eurosummitu.

Příští setkání Evropské rady se uskuteční 13. a 14. prosince. /M. Bydžovská/

Výsledky 12. setkání Asie-Evropa (ASEM) > ČR a EU

Letošní summit zemí ASEM se uskutečnil na okraj říjnového zasedání Evropské rady ve dnech 18. až 19. října 2018 v Bruselu. ASEM (Asia-Europe meeting) představuje neformální mezivládní proces ustavený v roce 1996 k podpoře dialogu a spolupráce mezi Evropou a Asií. Sdružuje celkem 51 zemí Evropy a Asie, jeho členy jsou také EU jako celek a všechny její členské státy. Delegaci ČR vedl na summitu ASEM předseda vlády Andrej Babiš.

Hlavními principy fungování ASEM jsou **flexibilita, rovnocenné partnerství a neformálnost**, což jsou přednosti fungování této platformy, které oceňuje také ČR.

Působení ASEM zahrnuje tři pilíře (politický, ekonomický a socio-kulturní), čemuž odpovídala nejen agenda summitu, ale rovněž výstupní dokumenty summitu shrnující působení ASEM. Práce na textech společných prohlášení přitom jako již tradičně probíhaly až do poslední chvíle. Spornými body byly mj. otázky krizových regionů (KLD, Myanmaru nebo Iránu), ale také problematika **ochrany klimatu, migrace nebo bezpečnosti a terorismu**.

Letošní summit se zaměřil rovněž na podporu multilaterálního obchodního systému v době rostoucího protekcionis-

mu a konektivity. Právě **konektivita** je poslední dva roky jedním ze stěžejních témat euro-asijské spolupráce. Spolupráce Evropa-Asie v oblasti konektivity bude po další dva roky probíhat na bázi zasedání skupiny na vysoké úrovni.

EU kontinuálně posiluje svou politickou a obchodní agendu v Asii skrze rostoucí počet vyjednávaných či dokončených obchodních a investičních dohod. EU proto přivítala fakt, že na okraj summitu proběhl podpis Dohody o volném obchodu a Dohody o ochraně investic se **Singapurem**, který je jedním ze strategických partnerů EU v Asii.

Na okraj summitu ASEM se uskutečnil také **summit EU-Jižní Korea**, přičemž diskuze lídrů se věnovala zejména denuklearizaci Korejského poloostrova a jaderné dohodě s Iránem. Právě tyto otázky se ukázaly být nepřekonatelnými s ohledem na přípravu společného prohlášení EU a Jižní Koreje, které nakonec nebylo přijato. I přes ne příliš pozitivní signál, který nepřijetí prohlášení vysílá, potvrdily obě strany své strategické partnerství. Na samotný okraj Evropské rady proběhlo rovněž setkání zemí **V4 a Japonsko**. /E. Drnovská/

Návrh na uzavření dohody o volném obchodu s Vietnamem > Komise

Komise dne 17. října 2018 zveřejnila soubor dokumentů týkající se obchodních a investičních vztahů s Vietnamem (**KOM(2018) 691**, **KOM(2018) 692**, **KOM(2018) 693** a **KOM(2018) 694**). Předložené materiály jsou návrhy na podpis a uzavření Dohody o volném obchodu (FTA) a Dohody o ochraně investic (IPA), přičemž Vietnam se stane po Singapuru druhou zemí seskupení ASEAN, s níž EU dojednala kompletní rámec bilaterálních vztahů.

Dle společného vyjádření komisařky pro obchod Cecílie Malmströmové a vietnamského ministra průmyslu a obchodu Tran Tuan Anha na okraj summitu ASEM je cílem podepsat obě dohody co nejdříve. Uskupení ASEAN, jehož je Vietnam členem a které je třetím největším mimoevropským obchodním partnerem EU, je již tradičním **cílem společné obchodní politiky EU**. Prvotním záměrem EU bylo vyjednávání dohody o volném obchodu s uskupením ASEAN jako celkem, od něhož však EU v roce 2009 ustoupila a od téhož roku probíhají jednání s jednotlivými vybranými zeměmi. Mandát pro jednání s Vietnamem, která probíhala od roku 2012, byl v roce 2013 rozšířen rovněž o investiční doložku.

Obě dohody jsou z pohledu Komise zásadní, neboť v případě Vietnamu se jedná nejen o jednu z nejrychleji rostoucích zemí v jihovýchodní Asii, ale především míra ambice obou dohod je srovnatelná s obdobnými dohoda-

mi uzavřenými s plně rozvinutými asijskými partnery, jakými jsou Japonsko nebo Jižní Korea.

Dohoda o volném obchodu (FTA) odstraní až **99 % cel** v rámci vzájemného obchodu se zbožím, přičemž na straně Vietnamu bude implementováno **desetileté přechodné období** respektující rozvojový status země. Dohoda nevyžaduje s ohledem na svou výlučnou povahu ratifikaci národními parlamenty členských států, k jejímu uzavření je nicméně nutný souhlas Evropského parlamentu, kterého by mělo být dle ambice Komise dosaženo ještě před koncem mandátu stávajícího parlamentu.

Dohoda o ochraně investic (IPA) po svém vstupu v platnost nahradí 21 stávajících bilaterálních investičních dohod, které Vietnam uzavřel s jednotlivými členskými státy EU včetně ČR. Dohoda by měla zajistit **vysokou míru ochrany evropských investorů**, kterým bude zaručeno rovné a nediskriminující zacházení vůči investorům domácího původu. V případě investičních sporů mezi investorem a státem Dohoda zřizuje tzv. systém investičního soudu, sestávající z první instance a odvolacího tribunálu, který EU aplikovala již v rámci dohod s Kanadou nebo Singapurem. Systém umožňuje transparentní, nezávislý a stálý způsob řešení investičních sporů v rámci IPA, přičemž nahrazuje dříve používaná ad hoc řízení každého případu zvlášť. Dohodu bude nutné ratifikovat v národních parlamentech jednotlivých států EU. /E. Drnovská/

Výsledky zasedání Rady pro zahraniční věci > Rada

Dne 15. října 2018 se uskutečnilo zasedání Rady pro zahraniční věci. Českou delegaci vedl **politický náměstek ministra zahraničních věcí Tomáš Petříček**. Hlavními tématy byly **bezpečnostní a politická situace v Libyi, vnější aspekty migrace a krize ve Venezuele**.

V úvodním slově se Vysoká představitelka Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku Federica Mogheriniová vyjádřila k proběhlému referendu v **Makedonii, volbám v Bosně a Hercegovině** a případu saúdskoarabského novináře Džamála Chášakdzího.

Poté následovala diskuze k **aktuálnímu vývoji v Libyi** a připravované konferenci v italském Palermu. Bylo konstatováno, že EU může vedle vytvoření prostoru pro politický a sociální dialog prostřednictvím konference přistoupit i k rozšíření sankčního režimu na osoby stojící v pozadí ilegálních praktik **pašování a převaděčství**. Dále F. Mogheriniová a komisař pro sousedství a rozšíření Johannes Hahn vyzvali unijní země k **zesílení monitoringu toků financí** pocházejících z nelegálních praktik prostřednictvím centrálních bank s cílem zabránit financování milic a zločineckých skupin. /Pokr. na str. 3/

Rada přijala **závěry ke Středoafričké republice**, jejichž hlavním prvkem je posílení bezpečnostních sil země prostřednictvím zřízení civilního pilíře vojenské mise EUTM RCA.

Ministři dále za přítomnosti Filippa Grandiho, Vysokého představitele OSN pro uprchlíky, a Antónia Vitorina, ředitele Mezinárodní organizace pro migraci, diskutovali aktivity EU **ve vnějších aspektech migrace**. Důležitým tématem diskuse byla vylodovací centra pro migranty. Většina ministrů označila roli operaci Sophia za klíčovou a zdůraznila význam spolupráce se třetími státy, především v Africe, a partnerství s celým africkým kontinentem.

Česká delegace se ve svém vystoupení zaměřila na **řešení příčin migrace** v místech původu, spolupráci se třetími zeměmi, ochranu hranic a oslabování tzv. pull faktorů, např. lepší strategickou komunikací. Zdůraznila způsoby, jakými pomáhá s řešením migračních problémů, a podpořila zvýšení finančních prostředků na migraci v příštím víceletém finančním rámci.

V rámci pracovního oběda ministři diskutovali zhoršující se politickou a ekonomickou situaci ve Venezuele, jakož i regionální migrační krizi, kterou tato situace vyvolává. /L. Hadrava/

Výsledky zasedání Rady pro zemědělství a rybolov > Rada

Dne 15. října 2018 v Lucemburku proběhlo zasedání Rady pro zemědělství a rybolov. Českou delegaci vedl ministr zemědělství Miroslav Toman.

Úvodem zasedání Komise představila návrh nařízení, kterým se stanoví pro rok 2019 **rybolovná práva v Baltském moři**. Po prezentaci návrhu proběhla trilaterální jednání zástupců Komise, předsednictví a dotčených členských zemí. Rozhodnutí musí být ambiciózní, aby v roce 2020 byla u všech populací dosazena úroveň maximálně udržitelného výnosu. Rada dále vzala na vědomí informaci Komise o výstupech ze zasedání ministrů zemědělství členských zemí skupiny G20, které se uskutečnilo ve dnech 27. a 28. července 2018 v Buenos Aires. Závěry budou předloženy ke schválení lídrům zemí G20 na přelomu listopadu a prosince.

Klíčovým bodem jednání byla diskuse k **budoucí podobě společné zemědělské politiky**, konkrétně ke strategickým plánům. Cílem reformy zemědělské politiky je politika více orientovaná na výsledky a výkon, přičemž unijní země by měly mít větší míru flexibility, což členské státy obecně

podporují. Delegace se následně vyjádřily k položeným dotazům. První se týkal flexibility a zjednodušení, druhý poté nové zelené architektury. Komise pozitivně přijala, že členské státy podporují strategický přístup a větší míru flexibility. Zdůraznila, že zemědělství musí být i nadále společnou politikou, v rámci které je nutno zajistit stejné podmínky a celistvost trhu. Zdůraznila také, že povinný charakter **zastropování** přispívá ke spravedlivějšímu přístupu.

Ministři dále diskutovali otázku afrického moru prasat. Komise podala informaci o aktuální situaci, která budí obavy. Problém je rozšíření viru lidskou činností na velké vzdálenosti. Prioritou je **přeshraniční spolupráce**, řízení populace divokých prasat (intenzivní lov). Klíčové je zastavení šíření nákazy. Delegace závěrem vyzdvihly potřebu řešit otázku šíření nákazy jednotně, koordinovaně, vyjádřily podporu Komisi a nesouhlas s jednostranným zaváděním dodatečných opatření ze strany unijních států. /V. Schiebertová/

Výsledky zasedání Rady pro obecné záležitosti > Rada

V úterý 16. října 2018 se v Lucemburku uskutečnilo zasedání Rady pro obecné záležitosti. Českou delegaci vedl státní tajemník pro evropské záležitosti Aleš Chmelař. Hlavními tématy jednání byly příprava nadcházejícího zasedání Evropské rady, právní stát v Polsku, dodržování unijních hodnot v Maďarsku a víceletý finanční rámec pro období 2021–2027.

Úvodem zasedání Rady unijní delegace přivítaly předložený **návrh Závěrů Evropské rady**, opakovaly však některé své dílčí připomínky, které doposud do textu závěrů nebyly zapracovány, či připomínkovaly nové části textu závěrů. Delegace diskutovaly zejména pasáže závěrů týkající se oblastí migrace, vnitřní bezpečnosti a vnějších vztahů.

Komise informovala o aktuálním vývoji v otázce **stavu právního státu v Polsku**. Kriticky hodnotila poslední vývoj, který situaci dle mínění Komise dále zhoršuje. Kritizovala rovněž snahy některých polských orgánů o zpochybnění institutu předběžné otázky, která je základním pilířem právního systému EU. Polsko kritické hodnocení Komise odmítlo. Poukazovalo na nutnost doplnění soudců Nejvyššího soudu, bez něhož by mohl být paralyzován, a znovu zopakovalo skutečnost, že nově jmenovaní soudci byli jmenováni na nově vytvořená místa, nikoliv na místa uvolněná po odchodu části soudců do důchodu.

Na základě odůvodněného návrhu Evropského parlamentu z poloviny září se ministři také zabývali **stavem právního státu v Maďarsku**. Diskuze k tomuto bodu se týkala především úlohy a pravomocí Evropského parlamentu v procesu hodnocení dodržování zásad právního státu. Rakouské předsednictví jednání ukončilo bez konkluzivního výsledku s tím, že se k tématu v budoucnu vrátí. Bude přítom očekávat písemné vyjádření Maďarska a Komise.

Diskuze k **víceletému finančnímu rámci** pro období 2021-2027 proběhla na Radě ve dvou částech. Nejprve proběhla neformální diskuze na obědě ministrů, poté následoval formální bod v rámci plenárního zasedání Rady. Obědová diskuze se věnovala otázce administrativních výdajů a také otázce, zda by v rámci programu Horizont Evropa měl být hlavním principem **princip excellence** a zároveň zda by se mělo pracovat na zlepšení přístupu členských států do tohoto programu. Na plenárním zasedání pouze rakouské předsednictví na základě předloženého podkladového dokumentu stručně shrnulo pokrok, kterého bylo v rámci jednání k víceletému rozpočtu dosaženo, a nastínilo další kroky.

/L. Hadrava/

Výsledky zasedání Rady pro obecné záležitosti dle čl. 50 SEU > Rada

Dne 16. října 2018 se uskutečnilo zasedání Rady pro obecné záležitosti dle čl. 50 Smlouvy o EU (SEU). I na tomto jednání byla delegace ČR vedena státním tajemníkem pro evropské záležitosti Alešem Chmelařem.

Úvodem zasedání hlavní unijní vyjednaváč EU Michel Barnier informoval ministry o pokroku prací v posledních dvou týdnech, kdy se Komise snažila během jednání dosáhnout shody s Velkou Británií na všech zbývajících aspektech dohody o vystoupení z EU. U řady témat byl dosažen posun, nicméně kvůli pozici Londýna se prozatím nepodařilo uzavřít celý vzájemně propojený balík, a to zejména kvůli otázce **irské hranice**.

Komise popsala navržené řešení spočívající v de facto **dvojitém backstopu**, přičemž ten první by byl známým operativním a právně vymahatelným backstopem v podobě členství Severního Irsku na vnitřním trhu a v celní unii, a ten druhý by byl spojen s budoucím vztahem, protože by zahrnoval celní uspořádání pro celé Spojené království. Sporným bodem je jak délka trvání

backstopu (kdy Británie požaduje omezenou platnost), tak závazek Londýna k tomu, že by jeho budoucí vztah s EU zahrnoval právě celní unii.

Pokud jde o **rámec budoucích vztahů**, Komise nepřekvapivě označila za nejvíce kontroverzní téma právě budoucí podobu ekonomického/obchodního vztahu. Prozatím tedy platí, že jednání nebyla konkluzivní a čeká se na to, s čím nyní přijde britská diplomacie. Jednání by měla v následujících týdnech pokračovat. Komise také připomněla, že je třeba se stále připravovat na všechny scénáře, tedy i možnou nedohodu.

V následné diskuzi vystoupila necelá polovina unijních delegací. Vyzdvihnuta byla pokračující jednota členských zemí, solidarita s Irskem (které obsáhle vysvětlilo, co a proč od backstopu očekává) a celkově důležitost dosažení shody a **zajištění spořádaného vystoupení Británie z EU**. /L. Škácha/

Výkonnostní emisní normy pro nákladní automobily > Evropský parlament

Ve čtvrtek 18. října 2018 poslanci výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin (ENVI) Evropského parlamentu schválili svůj postoj k návrhu nařízení, kterým se stanoví výkonnostní emisní normy CO₂ pro nová těžká vozidla.

Trh s těžkými vozidly je specifický, zejména vývoj technologií s nulovými emisemi zde není tak pokročilý, jako je u osobních vozidel, a to hlavně v případě dálkových nákladních vozidel. Pro **snížování emisí skleníkových plynů** a dekarbonizaci hospodářství EU má však zásadní význam odvětví silniční dopravy.

Lehká vozidla (osobní automobily a lehká vozidla - dodávky) již ke snížování emisí přispívají a v roce 2017 byly navrženy právní předpisy, aby v tom pokračovaly i po roce 2020. I když **emise CO₂** z těžkých vozidel (nákladních vozidel, autobusů a autokarů) představují přibližně 6 % celkových emisí EU a 25 % emisí CO₂ v silniční dopravě v EU, nejsou v současnosti na úrovni EU regulovány (na rozdíl např. od USA, Kanady, Japonska či Číny).

Poslanci výboru se vyslovili pro návrh, podle kterého by měly emise CO₂ u nových těžkých vozidel do roku 2025 klesnout o 20 % a do roku 2030 o 30 %. Komise v původním návrhu prosazovala 15% snížení emisí do roku 2025 a 30% do roku 2030. Výrobci budou muset zajistit, aby vozy s nulovými a nízkými emisemi představovaly 20% podíl na trhu z prodeje nových těžkých vozidel do roku 2030 a 5 % v roce 2025. Poslanci dále navrhuji, aby **podíl elektrických autobusů** v celkovém vozovém parku městských autobusů v EU v roce 2025 dosáhl 50 % a do roku 2030 75 %.

Každoročně v EU nákladní vozy přepraví více než 14 mld. tun zboží, a zajišťují tak přepravu 70 % nákladu přepravovaného po zemi. Cena přepravy se promítá do **ceny finálních produktů pro spotřebitele** (včetně potravin). Hlasování určilo postoj gesčního výboru Evropského parlamentu, návrh bude muset ještě projít hlasováním pléna. ČR je stejně jako v případě stanovení emisních norem CO₂ pro nové osobní automobily a pro nová lehká užitková vozidla zastáncem spíše nižších realističtějších cílů. /J. Linková/

Program evropských institucí, 26. až 30. října > Informace

Společné neformální zasedání Rady pro životní prostředí a Rady pro dopravu, telekomunikace a energetiku, 29. a 30. října 2018

Otázka střídání letního a zimního času; čistá a dostupná mobilita; bezpečnost v dopravě po roce 2020.

Schválené rámcové pozice ve 42. týdnu > Informace

Rámcová pozice ke sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě - **Posilování legálních cest do Evropy**: nezbytná součást vyvážené a komplexní migrační politiky (vypracovalo Ministerstvo vnitra)

Rámcová pozice ke sdělení "Účast EU jako stálého pozorovatele v Tichomořském společenství (SPC)" (vypracovalo Ministerstvo zahraničních věcí)

Rámcová pozice ke sdělení Komise Evropskému parlamentu a Evropské radě - Evropa jako ochránce: **iniciativa za účelem rozšíření pravomocí Úřadu evropského veřejného žalobce na přeshraniční teroristické trestné činy** (vypracovalo Ministerstvo spravedlnosti)

Týden v Evropské unii

Týdenní monitoring událostí v EU Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR

Číslo 323, týden od 15. až 21. října 2018 * Šířeno výhradně v elektronické podobě * Přípravují pracovníci Sekce pro evropské záležitosti Úřadu vlády ČR * Editor: L. Škácha * Kontakt: newsletter@vlada.cz